

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Πρακτική Άσκηση

Ενότητα 4: Παραδείγματα οργάνωσης δραστηριοτήτων

Αν. Καθηγήτρια: Σοφία Αυγητίδου

E-mail: saugitidou@uowm.gr

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο σχεδιασμός της δραστηριότητας περιλαμβάνει (1/2)

- Τους **διδακτικούς στόχους** που πρέπει να πραγματοποιηθούν.
- Το **περιεχόμενο** των δραστηριοτήτων.
- Τις **προαπαιτούμενες γνώσεις**.
- Τις τεχνικές κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των παιδιών (**αφόρμηση**, διέγερση του ενδιαφέροντος).
- **Μέθοδοι** (συζήτηση/διάλογος, έρευνα, παρατήρηση, εποπτεία, παιχνίδι, συνεργατική μάθηση, επίλυση προβλήματος, αφήγηση, κουκλοθέατρο, δραματοποίηση).

Ο σχεδιασμός της δραστηριότητας περιλαμβάνει (2/2)

- και **τρόποι εργασίας** (ατομική και συνεργατική μάθηση).
- Συγκεκριμένα βήματα και δομή δραστηριοτήτων (**πορεία διδασκαλίας**).
- **Ενέργειες νηπιαγωγού και νηπίων.**
- Τα **υλικά** που απαιτούνται για πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων.
- **Διαδικασίες αξιολόγησης** για τον έλεγχο της μάθησης των μαθητών.

Προσοχή (1/3)

- Στους στόχους – διαφοροποίηση από τους σκοπούς.
- Στην αντιστοίχιση στόχων και δραστηριοτήτων.
- Στην αφόρμηση – έναρξη.
- Στη διερεύνηση των γνώσεων (δεν εξετάζουμε τις γνώσεις των παιδιών και αν ξέρουν τις σωστές απαντήσεις αλλά συλλέγουμε στοιχεία από το τι ήδη ξέρουν και έχουν βιώσει μέσα από την έκφρασή τους).

Προσοχή (2/3)

- Στην αφομοίωση της γνώσης, δεξιότητας, στάσης, συναισθήματος με πολλαπλές μεθόδους (η διαδικασία αφομοίωσης βασίζεται στην προηγούμενη διερεύνηση των γνώσεων αλλά δεν ταυτίζεται με αυτήν).
- Στην κατανόηση - συνειδητοποίηση της γνώσης (η εργασία σε ομάδες μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την αφομοίωση και για τη συνειδητοποίηση αλλά στη δεύτερη περίπτωση η δραστηριότητα βασίζεται στις ενέργειες των παιδιών με μειωμένη καθοδήγηση).

Προσοχή (3/3)

- Επίπεδο γνώσεων.

Στόχος

- Στόχος των ασκήσεων η διαπίστωση της κατανόησης των διδακτικών αρχών και διαδικασιών με τις οποίες σχεδιάζουμε μία οργανωμένη δραστηριότητα στην προσχολική εκπαίδευση.

1. Στόχοι της δραστηριότητας

- A. Θέστε ξεκάθαρους στόχους που να έχουν νόημα για τα παιδιά. Σκεφτείτε γιατί τα παιδιά να ασχοληθούν με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα – τι θα κερδίσουν; Γιατί είναι σημαντικό να κερδίσουν τα συγκεκριμένα πράγματα;
- B. Σκεφτείτε ποια είναι η βασική ιδέα που θα ενεργοποιήσει τα παιδιά και θα κεντρίσει το ενδιαφέρον των παιδιών ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι (π.χ. να θέσουμε στα παιδιά ένα πρόβλημα προς λύση).

2. Περιεχόμενο δραστηριότητας

- Καταγράψτε τις βασικές (πυρηνικές) έννοιες, γνώσεις, δεξιότητες, συναισθήματα, στάσεις που θα πρέπει να γνωρίσει το παιδί για να επιτύχει τους στόχους της δραστηριότητας και ιεραρχήστε το περιεχόμενο τηρώντας τις αρχές από το απλό στο σύνθετο και από το εύκολο στο δύσκολο.

3. Μέθοδοι και 4. Μέσα και υλικά

- Σκεφτείτε ποιες μεθόδους θα χρησιμοποιήσετε και ποια μέσα και υλικά στη δραστηριότητά σας.

5. Φάσεις της οργανωμένης δραστηριότητας (1/3)

- A. Αφόρμηση – έναρξη:** πώς θα ξεκινήσετε τη δραστηριότητα ώστε να κεντρίσετε το ενδιαφέρον των παιδιών;
- B. Διερεύνηση προηγούμενων γνώσεων:** έκφραση, ταξινόμηση και συστηματοποίηση προηγούμενων γνώσεων – συνειδητοποίηση τι νομίζουν – ξέρουν τα παιδιά και τι θέλουν – χρειάζεται να μάθουν.

5. Φάσεις της οργανωμένης δραστηριότητας (2/3)

Γ. Αφομοίωση της νέας γνώσης (γνώσεις, δεξιότητες, συναισθήματα και στάσεις):

- Περιγράψτε ενδεικτικά τις δραστηριότητες που θα κάνετε, π.χ. είδος ερωτήσεων, παιχνίδια, ομαδικές εργασίες κ.λ.π ώστε να πετύχετε τη σχεδιασμένη πρόσληψη της νέας γνώσης/δεξιότητας/συναισθήματος/ στάσης.

5. Φάσεις της οργανωμένης δραστηριότητας (3/3)

Δ. Κατανόηση και συνειδητοποίηση της γνώσης:

- Δημιουργία εννοιών, συγκρίσεις και ταξινομήσεις, υποθέσεις και συμπεράσματα....
- Τι είδους αυτόνομη εργασία να κάνουν τα παιδιά που να δείχνει ότι κατανόησαν τους στόχους της δραστηριότητας;

Κριτήρια αξιολόγησης της οργανωμένης δραστηριότητας (ενδεικτικά) (1/2)

- Είναι σαφείς οι στόχοι;
- Είναι προσιτοί οι στόχοι στο επίπεδο των παιδιών;
- Ανταποκρίνονται οι μέθοδοι και οι δραστηριότητες στους στόχους που τέθηκαν;
- Κεντρίζεται το ενδιαφέρον των παιδιών;
- Ενεργοποιούνται τα παιδιά και η συμμετοχή τους στη δραστηριότητα;

Κριτήρια αξιολόγησης της οργανωμένης δραστηριότητας (ενδεικτικά) (2/2)

- Υπάρχει σωστή διαδοχή ανάμεσα στις φάσεις της οργανωμένης δραστηριότητας;
- Δίνονται ευκαιρίες για αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών (π.χ. συνεργατική μάθηση);
- Επιτυγχάνεται η ευχάριστη μάθηση; Υπάρχει ο παιχνιδώδης χαρακτήρας στη δραστηριότητα;

Θέμα: Η λειτουργία της βιβλιοθήκης στην τάξη του νηπιαγωγείου

- **Στόχοι:** να εκφράσουν τα παιδιά τα προσωπικά τους βιώματα σε σχέση με το βιβλίο.
- Να σκεφτούν και να καταγράψουν τους κανόνες για τη σωστή χρήση των βιβλίων.
- Να προβληματιστούν σχετικά με τη λειτουργία της βιβλιοθήκης της τάξης τους και να αποφασίσουν τη διαδικασία δανεισμού βιβλίων.

Διαθεματικοί στόχοι

- Να ασκηθούν στον προφορικό τους λόγο (έκφραση βιωμάτων, ιδεών, κανόνων)-εμπλουτισμός του λεξιλογίου ΓΛΩΣΣΑ.
- Να ταξινομήσουν τα είδη βιβλίου στη βιβλιοθήκη τους μαθηματικά.
- Να δημιουργήσουν μέσω της τέχνης κανόνες για τη χρήση της βιβλιοθήκης (μουσική, εικαστικά).

Περιεχόμενο

- Τίτλος, συγγραφέας, εικονογράφος, εξώφυλλο, σελιδοδείκτης, είδη βιβλίων.
- Δανειστική βιβλιοθήκη, κανόνες λειτουργίας.

Μέθοδοι

- Συζήτηση.
- Μουσικο-κινητικό παιχνίδι.
- Εποπτεία.
- Εργασία σε ομάδες.

Υλικά και μέσα:

Βιβλία, χαρτόνια, μαρκαδόροι, μικρόφωνο, κασετόφωνο.

Χρόνος-φάσεις ο.δ.- στόχος - μέθοδος δραστηριότητες νηπιαγωγού - νηπίων

- 6' – **Αφόρμηση - έναρξη** - ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος – έκφραση των προσωπικών βιωμάτων – συζήτηση:
  - Η νηπιαγωγός μαζεύει τα παιδιά στο χώρο της βιβλιοθήκης και κάνει ερωτήσεις: «ποια βιβλία σας αρέσουν; ποια είναι τα αγαπημένα σας; γιατί είναι τα αγαπημένα σας; να τα γράψουμε σε ένα χαρτί. υπάρχουν κάποιοι από εμάς που τους αρέσει το ίδιο βιβλίο;

Β. Διερεύνηση προηγούμενων γνώσεων

- Λέτε όλα τα βιβλία να μας λένε τα ίδια πράγματα; Να είναι ίδια; Σε τι μπορεί να διαφέρουν;
- Έχετε επισκεφθεί κάποια βιβλιοθήκη με τους γονείς σας; Δανειστήκατε βιβλία από αυτήν; Με ποιον τρόπο;
- Με ποιον τρόπο έχουμε βάλει εμείς τα βιβλία μας στη βιβλιοθήκη; Για ποιο λόγο; Γιατί υπάρχουν μαξιλάρια στο χώρο της βιβλιοθήκης;

Γ. Αφομοίωση των γνώσεων Ι (εξασφάλιση της ενεργητικής συμμετοχής των παιδιών)

- 7' – να εξοικειωθούν με τα διαφορετικά είδη και τις χρήσεις του βιβλίου – μουσικο-κινητικό παιχνίδι - εποπτεία. Με το στοπ σταματώ μπροστά σε ένα βιβλίο, το παίρνω στα χέρια μου και το κοιτώ. Α. Βρίσκω ένα ζευγάρι και λέω: κάτι που μ' αρέσει στο βιβλίο, ποιος μπορεί να είναι ο τίτλος, για τι μιλάει, σε τι μπορεί να μου είναι χρήσιμο. Β. Συγκρίνω τα σχήματα, το μέγεθος, την εικονογράφηση των βιβλίων με το ζευγάρι μου βλέποντας τα 2 βιβλία.

Αφομοίωση των γνώσεων II

- 7' – Καθόμαστε στον κύκλο. Ταξινόμηση ανάλογα με το είδος των βιβλίων – Συζήτηση για το αν όλα τα βιβλία που είδαμε ήταν ίδια, σε τι διέφεραν, πώς μπορούμε να τα βάλουμε στη βιβλιοθήκη ανάλογα με τα είδη τους. Τα παιδιά προτείνουν ιδέες και επιχειρηματολογούν.
- Καταγράφουμε τις ιδέες τους και επιλέγουμε την τελική πρόταση.

Αφομοίωση των γνώσεων III

- 10' – Προβληματισμός για τους κανόνες λειτουργίας της βιβλιοθήκης – Συζήτηση – πώς να δανειστούμε τα βιβλία αυτά στο σπίτι μας; Τι πρέπει να προσέχουμε; Πώς να θυμόμαστε ποια είναι του νηπιαγωγείου και ποια δικά μας; Πώς να θυμόμαστε να τα επιστρέψουμε; Πώς θα ξέρουμε ποιο παιδί δανείστηκε ποιο; Με ποιον τρόπο μπορούμε να θυμόμαστε όλα αυτά που είπαμε; Τι μπορούμε να κάνουμε; Τα παιδιά και η νηπιαγωγός προτείνουν ιδέες και χωριζόμαστε σε ομάδες για να τις υλοποιήσουμε.

Δ. Κατανόηση και συνειδητοποίηση της νέας γνώσης (1/2)

- 10' – 15' Τα παιδιά σε ομάδες αποτυπώνουν τους κανόνες π.χ. μία ομάδα κάνει σελιδοδείκτες με το όνομα του παιδιού που θα μπαίνει σε κάθε βιβλίο που δανείζεται, μία ομάδα κάνει με τη βοήθεια της νηπιαγωγού έναν πίνακα για να αναγράφονται οι ημερομηνίες, μία ομάδα τοποθετεί τα βιβλία με τη σειρά που αποφάσισαν με τη βοήθεια της νηπιαγωγού.

Δ. Κατανόηση και συνειδητοποίηση της νέας γνώσης (2/2)

- Επίπεδο συναισθημάτων.

Θέμα: Ο θυμός (1/7)

- **Αιτιολόγηση:** Στην αρχή της χρονιάς παρατηρείται ότι τα παιδιά εκδηλώνουν το θυμό τους με βίαιες πράξεις και χωρίς να μπορούν να ελέγξουν τα συναισθήματά τους. Το αποτέλεσμα είναι οι συγκρούσεις και η ανεπιτυχείς προσπάθειες επίλυσης των συναισθημάτων τους.
- **Σκοπός:** Να γνωρίσουν διαφορετικούς τρόπους έκφρασης των αρνητικών τους συναισθημάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στη λεκτική επικοινωνία. Να γνωρίσουν στρατηγικές αντιμετώπισης του θυμού.

Θέμα: Ο θυμός (2/7)

- **Στόχοι:** Να εκφράσουν τα αίτια που προκαλούν το θυμό τους. Να προβληματιστούν για τις συνέπειες του θυμού τους (πως αισθάνονται; τι κάνουν;). Να ανακαλύψουν και να εξασκηθούν σε στρατηγικές αντιμετώπισης του θυμού.
- **Αιτιολόγηση:** Είναι σημαντικό τα παιδιά να αναγνωρίσουν τα συναισθήματα και τις πρακτικές τους και να κατανοήσουν τόσο τα αίτια και τις συνέπειες του θυμού πριν προβούμε σε στρατηγικές αντιμετώπισής του. Η εφευρετικότητα και ο προβληματισμός των παιδιών στη φάση των στρατηγικών θα εξαρτηθεί από τον προηγούμενο προβληματισμό και τη συμμετοχή τους στις προηγούμενες φάσεις. (έκφραση, προβληματισμός, στρατηγικές αντιμετώπισης).

Θέμα: Ο θυμός (3/7)

- **Μέθοδοι/ δραστηριότητες:** κουκλοθέατρο ή παραμύθι (“Ο μεγάλος θυμός της Νέλης”), συζήτηση προβληματισμού και προσωπικών βιωμάτων, δραματικό παιχνίδι για την έκφραση του συναισθήματος του θυμού, εναλλακτικοί τρόποι έκφρασης, προτάσεις παιδιών με συζήτηση και δραματικό παιχνίδι.
- **Αναλυτική πορεία:**
  1. Αφόρμηση: κουκλοθέατρο ή παραμύθι.
  2. Διερεύνηση προηγούμενων γνώσεων - Συζήτηση προσωπικών βιωμάτων: Εσείς θυμώνετε ποτέ; Για ποια πράγματα; Τι σκέφτεστε όταν είστε θυμωμένοι; Τι κάνετε ή τι θέλετε να κάνετε όταν είστε θυμωμένοι; Νομίζετε ότι αυτό σας βοηθάει; Τι θα βοηθούσε να κάνετε;

Θέμα: Ο θυμός (4/7)

---

3. Αφομοίωση 1: Συζήτηση – ερωτήσεις προβληματισμού για την κατανόηση του παραμυθιού.
4. Αφομοίωση 2: Δραματικό παιχνίδι: Πως μπορούμε να δείξουμε το θυμό μας; Να παίξουμε ένα παιχνίδι όπου θα προσπαθήσουμε να δείξουμε το θυμό μας με πολλούς διαφορετικούς τρόπους. Μπορεί κάποιος από εσάς να τον δείξει μόνο με τα φρύδια του; Θέλετε να δείτε το πρόσωπό σας στον καθρέφτη; Σας αρέσει; Μπορείτε να δείξετε το θυμό σας με χέρια, πόδια, όλο το σώμα; Είδατε με πόσους τρόπους μπορούμε να δείξουμε το θυμό μας; Να δοκιμάσουμε τώρα να δείξουμε το θυμό μας με λόγια. Ποιος θέλει να δοκιμάσει;

Θέμα: Ο θυμός (5/7)

---

5. Αφομοίωση 3: εικαστική δημιουργία και συζήτηση: Έχω μια ιδέα που δεν τη σκεφτήκαμε μέχρι τώρα. Μπορούμε να ζωγραφίσουμε το θυμό μας; Να δείξουμε το θυμό μας σε ένα χαρτί διαλέγοντας ο καθένας έναν τρόπο. Σας ζητώ τώρα να κλείσετε λίγο τα μάτια σας να θυμηθείτε κάποια φορά που θυμώσατε πολύ και μετά να διαλέξετε ένα χρώμα για να ζωγραφίσετε το θυμό σας όπως το φαντάζεστε. Τα παιδιά παρουσιάζουν τις ζωγραφιές τους και συζητούμε με τα παιδιά γιατί ζωγράρισαν έτσι το θυμό τους και τους ζητάμε μετά να βρουν μια λύση για να κάνουν το θυμό τους πολύ μικρό.
6. Αφομοίωση 4: συζήτηση και δραματικό παιχνίδι: τι θα μπορούσαμε να κάνουμε α) όταν θυμώνουμε και θέλουμε να καταλάβει ο άλλος γιατί θυμώσαμε/όταν θέλουμε να χτυπήσουμε τον άλλο;

Θέμα: Ο θυμός (6/7)

---

7. Κατανόηση και συνειδητοποίηση: τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες και βρίσκουν λύσεις. Η μία ομάδα τις ζωγραφίζει, η άλλη τις παίζει στο κουκλοθέατρο και η τρίτη ομάδα της δείχνει με το σώμα της στην τάξη (συζητάμε, λέω το λόγο / μετρώ μέχρι το 10, φουσκώνω ένα μπαλόνι, θυμάμαι το μεγάλο θυμό της Νέλης ...).

Θέμα: Ο θυμός (7/7)

- **Προεκτάσεις:** Η νηπιαγωγός πρέπει να συνομιλήσει με τους γονείς για τυχόν μεταφορές αυτών των συναισθημάτων στο σπίτι και να διερευνήσει αν τα αίτια του θυμού ή η αντίδραση του θυμού εντοπίζεται μόνο μέσα στο σχολείο. Ανάλογες δραστηριότητες μπορούν να γίνουν και για άλλα αρνητικά συναισθήματα όπως η αντιπάθεια ή το μίσος.
- **Κριτήρια αξιολόγησης:** εξέφρασαν τα παιδιά τα συναισθήματά τους σε ένα κλίμα επικοινωνίας; προβληματίστηκαν για τα αίτια και τις συνέπειες του θυμού; πρότειναν στρατηγικές ελέγχου του θυμού; εξασκήθηκαν σε τρόπους ελέγχου του θυμού;

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Αυγητίδου Σοφία. «Πρακτική Άσκηση». Έκδοση: 1.0. Φλώρινα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.uowm.gr/courses/NURED250/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Όχι Παράγωγα Έργα Μη Εμπορική Χρήση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

